

Vi befinder os i en total hybridtilstand i alle dele af samfundet

»Forlaget Gestus lader de kunstneriske og digteriske hænder slippe, hvad de ellers har klamret sig til«, skrev Mikkel Thykier i sidste ugers Bøger, og fremhævede forlaget som et af de foretagender, som den konventionelle kulturkritik har været ude af stand til at imødekomme. Vi har besøgt dem.

MIKKEL THULSTRUP
NIELSEN

De to kunstnere, kuratorer, redaktører og forlæggere Karin Hald og Cecilie Meng lukker mig ind gennem et sort gitter og videre ned i et stort, råt kælderlokale på Frederiksberg. Det virker som det perfekte sted for et lyssky undergrundsforetagende, men det er langt fra intentionen at gemme sig.

»Vi oplever ofte, at man taler om tingene, som om man enten er en del af det etablerede, eller befinder sig i undergrunden. Den modsætning forsøger vi at overkomme. Vi vil gerne trække på begge dele, være bredt favnende, samtidig med at foretagendet ikke skal blive for pædagogisk«, siger de efter en rundvisning i lokalerne, der bærer mere præg af atelier og udstillingsrum end bogproduktion.

»Når vi er et lille forlag ... Eller, vi er jo knap nok et forlag, nærmere et udstillingskoncept, som vi har valgt at kalde noget så besværligt som *Forlaget Gestus*«, siger Cecilie Meng kort inde i vores samtale og imødekommer noget af den vildrede, jeg er mødt op med – for det er langt fra et forlag i klassisk forstand. Vi befinder os et udefinerbart sted mellem kunst og litteratur.

»Vi syntes, det kunne være spændende at tænke forlaget som et tredimensionelt rum, som noget, man træder ind i.

Gestus udspringer af gavmildhed og generøsitet; at gestikulere er lysten til at kommunikere, lysten til at mødes. Det er måske et vilkår som kulturarbejder: Man er nødt til at have en lyst til at skabe noget, uden at forvente at få noget igen«.

Og så er gestikken knyttet til kroppen, forklarer de. »Gestikken er kroppens understregning af det sagte, og det spejler det, vi gør, når vi forbinder en praksis til en bog«.

Eksterne alliancer

Karin Hald og Cecilie Meng er begge uddannede billedkunstnere. I løbet af deres uddannelse begyndte de i stadig større grad at inkludere skrift i deres skabende arbejde. Det affødte ideen om Forlaget Gestus, der bl.a. består i »at udstille kunstnere, der skriver«.

Udstillingerne fører altid til bogudgivelser, der ikke består i en affotografering af eller et katalog over de udstillinger, der finder sted. Det er objekter i egen ret, forklarer de.

»Som kunstner bruger man enormt meget tid på projekter, der kulminerer i en udstilling. Så forsvinder det igen. Vi ønsker, at udstillingerne kan leve videre hjemme hos folk – på helt andre præmisser, selvfølgelig. Udstillingerne kan ikke gengives. Noget af det, bogudgivelsen til gengæld kan, er at skabe et intimt rum, en anden verden, der udspiller sig, når man sidder med den«, siger Karin, inden Cecilie supplerer:

»Vi udfordrer den måde, tekst sædvanligvis bruges på i forbindelse med kunst-udstillinger, nemlig som et forklarende element, et supplement til kunsten, der

LITTERATUR OG KRITIK

Serie

I sidste uges Bøger åbnede forfatter Mikkel Thykier debatten om litteratur og litteraturkritik. I dag besøger vi to forlag, der arbejder med alternative udgivelsesstrategier- og formater, mens der i næste uge følges op med respons fra en række kritikere og forfattere. Det hele udmønter sig i et debatmøde i Politikens Hus efter sommerferien.

skal dechifre og oplyse værket. Vi arbejder ret konstant på at nedbryde de her grænser og kategorier«.

Ved udstillingerne inviterer de andre stemmer, 'eksterne alliancer', ind for at møde værkerne. Det kan være oplæg, oplæsninger, musik eller performances. Aldrig for at forklare værkerne, men som elementer, der indgår i og udforsker udstillingen, fortæller de.

Som Mikkel Thykier påpegede i sit essay i sidste uges Bøger, sker der i stigende grad en udviskning af de klassiske kunstneriske genrer, og flere hybrider dukker op. Forlaget Gestus' udgivelser er et eksempel på det.

Da jeg sidste lørdag hentede et eksemplar af den seneste udgivelse, 'Kroppens kalke', var det med en vis usikkerhed og – helt konkret – berøringsangst. Tre separate udstillinger – Maarit Mustonens, Rasmus Halling Nielsens og Gideonsson/Londrés – er bearbejdet og videregivet i udgivelsen, der er lavet i samarbejde med boghandelen Minus 1, der sælger kunstnerbøger med stort fokus på håndværk og bogens eget æstetiske udtryk. 'Kroppens kalke' er et både taktilt og porøst objekt. Siderne har været igennem en hulmaskine, de er sat sammen med metalringe. Det gør, at bogen kan fortsætte i en uendelig cyklus; den er uden egentlig begyndelse, midte og slutning. 'Forsiden' er af tyndt kalkerpapir. Den var delvist faldet af, inden jeg nåede hjem. Mine fingre havde sat spor på de hvide sider.

Ligger der en tanke bag det, at udgivelsen er så porøs? Kan jeg sige, at jeg har læst den? Set den? Hvordan forholder jeg mig til den?

»Begge udgivelser er helt konkrete, i deres materialitet svære at håndtere; ting er vendt på vrangen i Marie Bonfils' udgivelse, den første, vi udgav. Der er ingen *straight forward* måde at gå til bøgerne på. Vi vil utrolig gerne lave flotte bogobjekter, men forsøger samtidig at undgå en fetisering af dem – ikke for at nedgøre bogen, men for at smelte læser og bog sammen. Det, at noget tager mærke af læseren, er sindssygt spændende«, fortæller de.

Er det et succeskriterium, at læseren – eller beskueren – er i tvivl om, hvordan man skal håndtere det, i laver?

»Vi har aldrig tænkt det som et succeskriterium, men når du blot lægger din tvivl, synes jeg, det er interessant«, siger Karin. »Tvivlen, det ustabile, er utrolig

spændende. På mange måder er det sådan, det er at være kunstner – en ustabil tilværelse«.

Hvordan servere det uafklarede?

Både udstilling og udgivelse af Marie Bonfils blev mødt med 'kritisk tavshed', skrev Mikkel Thykier. Havde I forventet det?

»Vi ved aldrig selv præcis, i hvilken retning en udstilling og udgivelse vil gå, og det tror jeg kan volde problemer på redaktionerne: At der ikke er tid og energi til at sætte sig ind i og imødegå det, der ikke ligner det, man kender. Når man serverer noget, der ikke er afklaret, skåret ud i pap, så er der ikke meget respons fra de etablerede medier. Enten arbejder man *mod* den udfordring, eller også arbejder man *med* den. Vi vil virkelig gerne dele det, vi laver, brede det ud til folk«, siger Karin om forlaget, der altså har valgt at arbejde *med* udfordringen.

»Der bliver selvfølgelig ikke givet ved dørene. Man skal være opsøgende for at finde foretagendet. Formidlingen er vanskelig, og det er ret ærgerligt, at det ofte må gå igennem Facebook og ikke de etablerede kulturmedier – det bliver hurtigt én bestemt skare, der i forvejen interesserer sig for den her type projekter, der dukker op«.

Forlaget fik hurtigt støtte fra Statens Kunstfond, og de føler sig ret sikre på, at potentialet rækker til mere end et allerede indviet publikum. De har derfor langt fra opgivet håbet om, at kulturjournalistikken kan udgøre et formidlende led til en bredere offentlighed, fortæller Cecilie, inden Karin indskyder:

»Alligevel kan vi godt have en frygt for, at en opsøgende adfærd kan betragtes som *faux pas* på kulturredaktionerne, at det affejes. Det er en vanskelig situation, for vi har ikke lyst til at falde for meget

på knæ for nogen, men samtidig er vi interesseret i kommunikation, i dialog«.

I taler meget om kommunikation, men også intimitet, fornemmer jeg. Hvad betyder det for jer?

»Helt vildt meget«, siger Karin og Cecilie stemmer i: »Det betyder alt! Det går igen i bøgerne, i den måde vi arbejder med kunstnerne på, i alt, vi laver. Vi vil gerne, at folk kommer ned og ser en udstilling med deres krop, og at mødet med en bog eller udstilling virker begge veje, at det også smitter af på værket og kunstneren. Der har vi måske et succeskriterium for os: Hvis man føler, at man har haft en intim oplevelse, en nærhed i mødet med noget af det, vi laver, så er det fantastisk«.

»Der bliver selvfølgelig ikke givet ved dørene. Man skal være opsøgende for at finde foretagendet. Formidlingen er vanskelig, og det er ret ærgerligt, at det ofte må gå igennem Facebook og ikke de etablerede kulturmedier – det bliver hurtigt én bestemt skare, der i forvejen interesserer sig for den her type projekter, der dukker op«.

»Alligevel kan vi godt have en frygt for, at en opsøgende adfærd kan betragtes som *faux pas* på kulturredaktionerne, at det affejes. Det er en vanskelig situation, for vi har ikke lyst til at falde for meget

PÅ HOVEDET. Performance ved den svenske kunstnerduo Gideonsson/Londré. I udgivelsen 'Kroppens kalke' har de skrevet en række prosadigte med udgangspunkt i udstillingen. De er senere oversat, kalkeret, til dansk, og står nu side om side med de originale svenske.

Foto: Forlaget Gestus

tur er. Indskriver i jer i en avantgardetradition, eller ser I det som noget nyt?

»Det er ikke, fordi projektet skal betragtes som avantgardens 4. bølge, eller sådan noget«, siger Cecilie.

»Men vi vil gerne ... ikke forkaste, men udfordre og udforske de rammer, som findes i forvejen. Mere rummelige, men også mere porøse. Derfor har vi behov for, at alt er til forhandling, og det kræver en bevidsthed om traditionen«, siger Cecilie.

»Det værste tænkelige er at ende i en form for vanens inertitet.

Her kommer tvivlen igen, og den må man stå fast på, og gudskelov er vi to til at tvivle sammen«.

»Tvivl som position«, indskyder Karin. »Hele vores samfund er struktureret omkring en modvilje mod tvivl.

Man hører tit, at folk ikke kan lide kunst, fordi de mener, at de ikke forstår

Vi priser os lykkelige, når vi møder kunst, vi ikke forstår«.

»Men problemet med institutioner er jo ...«, siger Cecilie, da hun igen samler tråden op, »at de mister deres smidighed, i takt med at de vokser. De gror fast i ret en rigid struktur. Smidigheden er utrolig vigtig for os. Der er ikke noget, der hedder 'sådan plejer vi at gøre'«.

Usikkerheden virker som mere end blot en nødvendighed. Det er vel også, fordi den er dragende?

»Ja ... Eller man skal gøre usikkerheden dragende. Vi er ikke så interesserede i at finde en recept, en løsning på usikkerheden. Noget af det vigtigste for os er at være ydmyge, og ydmyghed hænger sammen med tvivl«.

mikkel.t.nielsen@pol.dk

Læs reportage fra Forlaget Korridor næste side